

Főoldal > ... > Pénzügyek/Pénzbeli Követelések > Fizetéseképtelenség/csőd > France

Fizetéseképtelenség/csőd

 Franciaország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Bármely kereskedelmi vagy kézműipari tevékenységet folytató személy, mezőgazdasági termelő, bármely önfoglalkoztatói tevékenységet folytató természetes személy, ideértve a jogszabály, jogi eszköz vagy védett cím által szabályozott szabad foglalkozások végzőit, és bármely magánjogi jogalany állhat védintézkedés (*procédure de sauvegarde*), reorganizációs eljárás (*procédure de redressement judiciaire*) vagy felszámolási eljárás (*procédure de liquidation judiciaire*) alatt.

Fizetéseképtelenségi eljárás önálló vállalkozó (*auto-entrepreneur*) esetében indítható.

Védintézkedési eljárás kizárólag gazdasági tevékenységet folytató személy esetében indítható. A reorganizációs vagy felszámolási eljárás alá vont személy esetében elképzelhető, hogy az eljárás megindításakor már nem végez tevékenységet.

A fizetéseképtelenségi eljárás alá vonható magánjogi jogalanyok körébe tartoznak a kereskedelmi társaságok, a nem gazdasági célú társaságok, a gazdasági egyesülések, az egyesületek, a szakszervezetek, a szakmai és kereskedelmi szövetségek, valamint az üzemi tanácsok.

A jogi személyiséggel nem rendelkező magánjogi csoportosulások – úgymint a közös vállalkozások vagy a bejegyzés alatt álló vállalkozások – esetében nem indítható fizetéseképtelenségi eljárás.

A közjog által szabályozott jogi személyek szintén ki vannak zárva ebből a körből.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

Védintézkedési eljárás indul, ha az adós megoldhatatlan nehézségekkel küzd, de a kifizetéseit még nem szüntette be. A védintézkedési eljárás megkönnyíti a vállalkozás annak érdekében történő átszervezését, hogy a vállalkozás folytathassa tevékenységét, megőrizhesse a munkahelyeket és rendezhesse tartozásait.

Az a vállalkozás, amely az összes hitelező beleegyezése nélkül biztosította az egyeztetési eljárás megindítását, és amely bizonyítja, hogy az üzletmenet folytonosságát biztosító tervtervezetet készítettek, jogosult lehet gyorsított védintézkedési eljárásra. Ezt a gyorsított eljárást csak olyan vállalkozások vehetik igénybe, amelyek beszámolóit könyvvizsgáló hitelesítette vagy okleveles könyvvizsgáló készítette.

Az a tény, hogy az adós a kifizetéseit beszüntette, nem zárja ki a gyorsított védintézkedési eljárás megindítását, amennyiben ez a helyzet az egyeztetési eljárás megindítására irányuló kérelmet megelőző 45 napon belül állt be.

Reorganizációs eljárás indul, ha az adós az esedékes kötelezettségeit nem képes a rendelkezésre álló erőforrásaival teljesíteni, és a kifizetéseit is beszüntette.

A reorganizáció célja az üzleti tevékenység és a munkahelyek fenntartása, valamint a kötelezettségek teljesítése. Az ügyvezető a kifizetések beszüntetését követő 45 napon belül köteles kérelmezni ezen eljárást.

megindítását.

Felszámolási eljárás indul, ha a vállalkozás beszüntette kifizetéseit, és a reorganizációs eljárás megindítása nyilvánvalóan lehetetlen.

Kizárólag az adós kérheti védintézkedési eljárás megindítását.

Ezzel szemben a reorganizációs és felszámolási eljárás megindítását nemcsak az adós, hanem valamely hitelező és az ügyész is kérheti azzal a feltétellel, hogy nincs folyamatban egyeztetési eljárás (procédure de conciliation – a fizetésképtelenségi eljárást megelőző egyeztetési eljárás).

A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozat a határozat időpontjában, vagyis a meghozatala napján lép hatályba. A határozat azonnali erga omnes hatállyal bír.

A fizetésképtelenségi eljárást megindító határozatot a hatálybalépésének napját követő nyolc napon belül megküldik az adósnak és közlik a fizetésképtelenségi szakértőkkel és az ügyészséggel, ideértve azoknak a tagállamoknak a szerveit is, amelyekben az adós telephellyel rendelkezik.

A meghozatalától számított 15 napon belül a határozatot bejegyzik a kereskedelmi cégnyilvántartásba, a cégjegyzékbe vagy a körzeti bíróság által vezetett más külön nyilvántartásba.

A határozat kivonatát bejegyzik a Bodaccba (polgári és kereskedelmi közlemények hivatalos jegyzéke) és a jogi hirdetményeknek az adós bejegyzett székhelye vagy üzleti címe szerinti jegyzékébe.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háruló vagyontárgyakat?

A fizetésképtelenségi eljárások az adós teljes vagyonát érintik.

Jogi személy esetében csak e személy vagyontárgyai érintettek.

Amennyiben az adós egyéni vállalkozó, személyes vagyontárgyai is érintettek.

Ugyanakkor a kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy mezőgazdasági tevékenységet folytató vagy szabad foglalkozást végző egyéni vállalkozó állandó lakóhelyét a törvény kizárja a hitelintézetek által lefoglalható vagyon köréből.

Más, nem üzleti célokat szolgáló földterület és épületek is a nyilatkozatban lefoglalás alól kivont vagyon körébe tartozhatnak. E nyilatkozat – amelyet közjegyzővel kell hitelesíttetni és közzé kell tenni – kizárólag azon hitelintézetekkel szemben hatályos, amelyek követelése a közzétételt követően merül fel.

Az adós állandó lakóhelyének a hitelintézetek által lefoglalható vagyontárgyak köréből történő kizárása az adós és családja védelmét szolgálja.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetésképtelenségi szakértőt?

Az adós saját tulajdona feletti rendelkezési jogának megszűnése

Védintézkedés és reorganizáció

Védintézkedési vagy reorganizációs eljárás megindítása esetén az adós továbbra is birtokon belül marad és irányítja vállalkozását.

Védintézkedési eljárásban a bíróság vagyonfelügyelőt jelölhet ki arra, hogy felügyelje és segítse az adóst üzletvitelében a bíróság által a határozatban meghatározott felhatalmazás keretein belül. Bizonyos esetekben (legalább 20 munkavállalót foglalkoztató és az adó nélkül számítva legalább 3 millió eurós árbevétellel rendelkező vállalkozások esetében) kötelező vagyonfelügyelőt kijelölni.

Reorganizációs eljárásban a bíróság szintén vagyongfelügyelőt (administrateur judiciaire) jelölhet ki, aki segíti az adóst üzletvitelében, vagy az adós helyett – részben vagy egészben – maga végzi azt. vagyongfelügyelőt ugyanazon esetekben kötelező kijelölni, mint a védintézkedési eljárásban.

Felszámolási eljárás

Felszámolási eljárásban az adóst megfosztják a vagyona kezelésének és a vagyona feletti rendelkezés jogától. Az üzleti vagyon tekintetében a felszámolóbiztos (liquidateur) gyakorolja az adós jogait és végzi tevékenységeit. A felszámolóbiztos így átveszi az adós vagyonának kezelését.

Fizetéseképtelenségi szakértők

A fizetéseképtelenségi szakértők a bíróság által kijelölt képviselők, akik az ügyészség felügyelete alatt állnak, és szabályozott szakmákhoz tartoznak.

E szakértőknek nemzeti nyilvántartásokba bejegyzett szakembereknek kell lenniük, és szigorú alkalmassági és etikai követelményeknek kell megfelelniük.

Az említett nyilvántartásokban nem szereplő, de az ügy szempontjából kimagasló szakmai gyakorlattal vagy képesítéssel rendelkező személyeket szintén ki lehet jelölni.

A fizetéseképtelenségi szakértőket a bíróság az eljárás megindulásakor jelöli ki.

A fizetéseképtelenségi szakértők polgári és büntetőjogi felelősséggel tartoznak a rendes törvények szerint.

A szakértők díját rendeletben rögzített skálák alapján határozzák meg; e skálák szerinti díjazásukat a bíróság az adósra terheli.

A fizetéseképtelenségi szakértők és az adós jogai

A bíróság által kijelölt vagyongfelügyelő

Főszabály szerint a védintézkedési vagy reorganizációs eljárást megindító bíróság vagyongfelügyelőt jelöl ki, akinek személyére a védintézkedési eljárásban az adós vagy az ügyészség javaslatot tehet.

Nem kötelező vagyongfelügyelőt kijelölni, ha az adós kevesebb mint 20 munkavállalót foglalkoztat, és az adó nélkül számított árbevétele nem éri el a 3 millió eurót.

Gyorsított védintézkedési eljárásban minden esetben kötelező vagyongfelügyelőt kijelölni.

A bíróság eltérő döntése hiányában védintézkedési eljárásban az adós továbbra is birtokon belül marad, és az adóst továbbra is megilleti a vagyontárgyai feletti rendelkezés, valamint azok elidegenítésének joga.

Amennyiben a bíróság kijelöl vagyongfelügyelőt, az felügyeli és segíti az adóst üzletvitelében a bíróság által meghatározott felhatalmazás keretein belül.

Reorganizációs eljárásban a bíróság által kijelölt vagyongfelügyelő segíti az adóst üzletvitelében, vagy az adós helyett – részben vagy egészben – maga végzi azt.

A bíróság által kijelölt vagyongfelügyelő köteles minden szükséges intézkedést meghozni vagy az adóssal meghozatni a vállalkozás jogainak a vállalkozás adósaival szembeni védelme és a termelési kapacitás fenntartása érdekében.

A bíróság által kijelölt vagyongfelügyelőnek különös jogai is vannak, például aláírási joga van a csekk kibocsátástól eltiltott adós bankszámlái tekintetében, a hatályos szerződések fenntartását kérheti, és végrehajthatja a szükséges létszámcsökkentéseket.

A bíróság által kijelölt végelszámoló

Kollektív eljárás esetén a bíróság köteles végelszámolót (mandataire judiciaire) kijelölni.

A végelszámoló feladata a hitelezők és közös érdekeik képviselője.

Ő állítja össze a bejelentett követelések nyilvántartását – ideértve a munkabérre vonatkozó követeléseket –, és javaslatot tesz azok elfogadására, elutasítására vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság elé terjesztésére, majd megküldi a nyilvántartást a csődbírónak.

A felszámolóbiztos

A bíróság a felszámolást elrendelő végzésben felszámolóbiztosot jelöl ki. A felszámolóbiztos egy bíróság által kinevezett csődgondnok vagy – ritkábban – meghatározott tapasztalattal vagy képesítéssel rendelkező személy.

A felszámolóbiztos ellenőrzi a követeléseket, és értékesíti az adós vagyonát a hitelezők kielégítése érdekében.

Végrehajtja a létszámcsökkentéseket, és dönthet a hatályos szerződések fenntartásáról.

A saját tulajdona feletti rendelkezési jogától megfosztott adóst képviseli, és e minőségében a felszámolási eljárás során gyakorolja a vagyonnal kapcsolatos jogainak többségét, és megteszi a vagyont érintő intézkedések többségét. Nem gyakorolhatja azonban az adós nem pénzügyi jellegű jogait.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

A beszámítás a kölcsönös követelések alacsonyabb követelés mértékéig történő törlése.

Beszámítani kizárólag két személy egymás közötti kölcsönös és egymemű követelését és tartozását lehet.

A beszámítás következtében így egyszerűbb kétoldalú kifizetés történik kölcsönös követelések között.

Főszabály szerint az adós nem teljesíthet semmilyen követelést, amely a védintézkedési vagy reorganizációs eljárást megindító határozat előtt keletkezett.

Ezzel szemben a határozatot megelőző követelések teljesítésének tilalma nem vonatkozik a beszámításra kerülő kapcsolt követelésekre. Az azonos szerződés vagy szerződések azonos csoportjának teljesítéséből vagy nemteljesítéséből keletkező vagy eredő egymemű kölcsönös követelések kapcsolt követeléseknek minősülnek.

Amennyiben az eljárást megindító határozatot követően keletkezik a korábbi követeléshez kapcsolódó követelés, e követelés teljesíthető a korábbi követelés beszámításával, ha az utóbbit bejelentették.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

A hatályos szerződések fenntartására irányuló eljárás

A fizetéseképtelenségi eljárás megindítása nem kérdőjelezi meg azonnal az adós és a vele szerződött felek (beszállítók, vevők) között létrejött szerződések létét.

Hatályos szerződések az érvényes és az eljárás megindításakor folyamatban lévő szerződések, az olyan szerződések, amelyek teljesítése folyamatosan történik, és amelyek a megindítás napján még nem veszítették hatályukat, vagy az olyan szerződések, amelyeket azonnal teljesíteni kell, és amelyek már megkötésre kerültek, de még nem teljesítették őket.

A hatályos szerződésekkel kapcsolatos különös rendelkezések nem alkalmazandók a munkaszerződésekre.

Védintézkedés és reorganizáció

A szerződések főszabály szerint automatikusan fennmaradnak.

A szerződő félnek ezért annak ellenére teljesítenie kell kötelezettségeit, hogy az adós nem teljesítette kötelezettségvállalásait az eljárást megindító határozatot megelőzően.

Az eljárást megindító határozatot követően nyújtott szolgáltatásokat az esedékességkor kell kifizetni.

Kizárólag a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelőnek van lehetősége a közrend alapján azon szerződések fenntartásának kérelmezésére, amelyek alapján számára nyújtott szolgáltatások kifizetésére kerül sor.

Bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő hiányában az adós a bíróság által kijelölt végelszámoló hozzájárulásával a hatályos szerződések teljesítését kérheti.

A bíróság által kijelölt vagyonfelügyelőnek lehetősége van a teljesítendő szerződések felmondására vagy részletfizetésre is, ha bizonyítja, hogy nem állnak rendelkezésére megfelelő anyagi eszközök az adós kötelezettségeinek teljesítéséhez.

A szerződő fél hivatalosan felszólíthatja a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelőt (vagy vagyonfelügyelő hiányában az adóst) arra, hogy döntsön a szerződés sorsáról.

A hatályos szerződés automatikusan megszűnik, ha a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő (vagy az adós) nem válaszol a hivatalos felszólításra egy hónapon belül.

Ugyanez érvényes a fizetés elmaradása és a szerződő fél szerződéses kapcsolatok fenntartására irányuló beleegyezésének hiánya esetén.

A bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő (vagy vagyonfelügyelő hiányában az adós) kérheti a csődbírótól, hogy mondja ki a hatályos szerződés megszűnését, ha a megszüntetés az adós védelme és fizetőképességének helyreállítása érdekében szükséges, azzal a feltétellel, hogy az nem sérti túlzottan a szerződő fél érdekeit.

Felszámolási eljárás

Akárcsak a védintézkedési és reorganizációs eljárásban, főszabály szerint minden hatályos szerződés továbbra is hatályban marad. A szerződő félnek ezért annak ellenére teljesítenie kell kötelezettségeit, hogy az adós nem teljesítette kötelezettségvállalásait az eljárást megindító határozatot megelőzően.

Az eljárást megindító határozatot követően nyújtott szolgáltatásokat az esedékességkor kell kifizetni.

Kizárólag a felszámolóbiztos kérheti a hatályos szerződések teljesítését az adósnak ígért szolgáltatás nyújtásával.

A szerződő fél hivatalosan felszólíthatja a felszámolóbiztost arra, hogy döntsön a szerződés sorsáról. A szerződés automatikusan megszűnik, ha a felszámolóbiztos nem válaszol a hivatalos felszólításra egy hónapon belül.

Amennyiben nem valamilyen pénzüsszeg kifizetéséről van szó, a felszámolóbiztos azt is kérheti a csődbírótól, hogy mondja ki a szerződés megszűnését, ha a megszüntetés a felszámolási műveletek érdekében szükséges, és az nem sérti túlzottan a szerződő fél érdekeit.

Hatályos szerződések átruházása

A védintézkedési, reorganizációs és felszámolási eljárásban a vállalkozás teljes vagy részleges átruházásának elrendelése esetén a bíróság meghatározhatja, hogy az üzleti tevékenység folytatásához szükséges lízing-, bérleti vagy adásvételi és szolgáltatási szerződések közül melyeket kell átruházni.

Az a szerződő fél, akinek szerződését nem ruházták át ily módon, a csődbírótól a szerződés megszűnésének kimondását kérheti, ha annak további teljesítését nem kéri a vagyonfelügyelő, vagy vagyonfelügyelő hiányában az adós vagy a felszámolóbiztos.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

Fizetéseképtelenségi eljárás esetén a hitelezők kizárólag a fizetéseképtelenségi eljárásban érvényesíthetik jogaikat az adóssal szemben; nem indíthatnak kifizetésre irányuló egyedi kereseteket az adóssal szemben.

A felszámolási eljárást vagyoni fedezet hiánya miatt lezáró határozat nem jár a hitelezőknek az adóssal szemben

egyedi eljárás megindításához való jogának feléledésével.

E szabály alól kivételt képeznek az alábbi esetek:

- a felszámolási eljárás alatt öröklés útján szerzett javakra vonatkozó eljárások;
- a követelés olyan bűncselekményből származik, amelyre vonatkozóan az adós bűnössége már megállapítást nyert, vagy az a hitelező személyes jogaihoz kapcsolódik;
- a követelés szociális védelmi ügynökségek sérelmére elkövetett csalárd tevékenységből ered. A követelés csalárd eredetét bírósági határozattal vagy társadalombiztosítási szerv által megállapított bírsággal lehet bizonyítani.

A hitelezők egyedi eljárás megindításához való joga feléled továbbá az alábbi esetekben:

- az adóst magáncsőd alatt állónak nyilvánítják;
- az adóst csalárd csőd miatt bűnösnek nyilvánítják;
- az adóst vagy az általa kezelt jogi személyt a megelőző öt évben vagyonihiány vagy tartozáselengedés miatt megszüntették;
- az eljárást a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (2) bekezdése alapján területi eljárásként indították meg.

Emellett egy vagy több hitelezővel szembeni csalás esetén a bíróság bármely hitelező számára engedélyezi, hogy egyedi eljárást folytasson. A bíróság az eljárás lezárásakor, az adós, a felszámolóbiztos és a felügyelők meghallgatása vagy jogszerű beidézése után hoz döntést. Ezt követően bármelyik érdekelt fél kérésére dönthet, ugyanezen feltételek mellett.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A fizetéseképtelenségi eljárást megindító határozat felfüggeszti vagy kizárja az adós elleni egyéb, pénzfizetésre vagy pénzfizetés elmaradása alapján szerződés megszüntetésére irányuló eljárásokat.

A folyamatban lévő végrehajtási eljárások és biztosítási intézkedések szintén felfüggesztésre kerülnek.

A hitelezők által a kollektív eljárás megindítása előtt kezdeményezett eljárások szintén felfüggesztésre kerülnek vagy félbeszakadnak.

Ez vonatkozik minden korábbi hitelezőre, függetlenül attól, hogy követelésük biztosított-e.

Az eljárások felfüggesztése és kizárása minden fizetéseképtelenségi eljárásban alkalmazandó.

A folyamatban lévő eljárások felfüggesztésre kerülnek, amíg a felperes hitelező be nem jelenti követelését.

Ezt követően automatikusan folytatódnak, de kizárólag a követelés ellenőrzésére és összegének meghatározására irányulnak, nem pedig az adóst elmarasztaló ítélet meghozatalára.

A pénzfizetésre vagy pénzfizetés elmaradása alapján szerződés megszüntetésére irányuló eljárásoktól eltérő egyéb perek és végrehajtási eljárások az adós megfigyelésének ideje alatt tovább folynak a bíróság által kijelölt végelszámoló és a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő egyesülését követően, ha feladatuk az adós segítése és képviselése, vagy miután kezdeményezik az eljárások folytatását.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

Védintézkedés és reorganizáció

A védintézkedési terv kidolgozása során a hitelezőket is meghallgatják a kifizetési időszakok és a tartozások átvállalása tekintetében.

A javaslatokat a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő (vagy vagyonfelügyelő hiányában az adós) továbbítja a hitelezőket képviselő, bíróság által kijelölt végelszámoló felé.

A bíróság által kijelölt végelszámoló – egyénileg vagy kollektíven – minden követelést bejelentő hitelezőtől beszerzi az egyetértést.

A bíróság által kijelölt végelszámoló nem köteles egyeztetni azon hitelezőkkel, akik tekintetében a tervezet a kifizetés feltételeire vonatkozóan nem tartalmaz módosítást, vagy teljes pénzbeli kielégítést tartalmaz, amennyiben a tervezet elfogadásra vagy a követelés elfogadásra kerül.

A hitelezői választmány

Ha az adós munkavállalóinak száma meghaladja a 150 főt, árbevétele pedig a 20 millió eurót, hitelezői választmányt kell felállítani, amely véleményezi a tartozások rendezésére irányuló terv tervezetét. A bíróság úgy dönthet, hogy e rendelkezéseket az említett küszöbértékek alatt is alkalmazza.

A hitelezői választmányok kategóriánként külön ülésre hívják össze a hitelezőket annak érdekében, hogy javaslatokat tegyenek számukra, amelyeket megvitathatnak, és amelyekről többségi döntést hoznak, vagyis a kisebbségi hitelezőknek alá kell vetniük magukat a többségi hitelezők döntésének.

A hitelintézeti választmány a pénzügyi vállalkozásokat, valamint a hitelintézeteket és hasonló szervezeteket, míg egy másik választmány a fő beszállítókat és szolgáltatókat foglalja magában. Amennyiben vannak kötvénytulajdonosok, összehívják a Franciaországban vagy külföldön kibocsátott kötvényekkel rendelkező hitelezők általános gyűlését, ahol a hitelezői választmányok által elfogadott tervezetet vitatják meg.

A bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő köteles kikérni a hitelezői választmányok véleményét a tervezettel kapcsolatban, és azoknak a bíróság döntését megelőzően jóvá kell hagyniuk a tervet.

Hitelezői választmány működése esetén a választmányba tartozó minden hitelező módosításokat javasolhat az adós által benyújtott tervezettel kapcsolatban.

A tervezet így vagy a (véltetően a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő által segített) adóstól, reorganizációs eljárás esetén – az adós segítségével – a vagyonfelügyelőtől, vagy választmányi tag hitelezőktől származik. A választmányok által elfogadott tervet és, amennyiben az eltér, az adós vagy a vagyonfelügyelő által támogatott tervet ezt követően – párhuzamosan is – benyújthatják a bíróság felé.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

Az adós vagyontárgyai a vállalkozás teljes vagy részleges átruházása vagy egyedi átruházások útján értékesíthetők. Ezen ügyletekre eltérő szabályok vonatkoznak.

A vállalkozás átruházását a bíróság rendeli el; azt nem a fizetéseképtelenségi szakértő hajtja végre.

Egy vállalkozás csak részlegesen ruházható át a védintézkedési eljárásban. A vállalkozás átruházása részleges vagy teljes a reorganizációs és a felszámolási eljárásban.

Ilyen esetekben a bíróság határozatot hoz, amelyben meghatározza azt a határidőt, amelyen belül a felvásárlási ajánlatokat meg kell küldeni a bíróság által kijelölt végelszámolónak, a felszámolóbiztosnak vagy – ha van – a vagyonfelügyelőnek. Az ajánlatokat írásba kell foglalni, és azoknak tartalmazniuk kell bizonyos kötelező információkat.

A vagyontárgyak egyedi átruházására eltérő szabályok vonatkoznak.

A védintézkedési és reorganizációs időszak alatt, ha az adós birtokon belül marad, továbbra is önállóan rendelkezhet vagyontárgyai felett a vagyonfelügyelő felelőssége mellett.

Ha a vagyontárgyak értékesítését magában foglaló rendelkezés nem tartozik a vállalkozás mindennapi

irányításának körébe, az adósnak be kell szereznie a csődbíró előzetes engedélyét.

A védintézkedési vagy reorganizációs terv végrehajtásának idejére az adós visszanyeri a teljes ellenőrzést vagyontárgyai felett.

A felszámolási eljárásban a felszámolóbiztosnak vagyontárgyak átruházásához a csődbíró engedélyét kell kérnie.

Ingatlan értékesítésére bírósági végzéssel kerül sor. A csődbíró meghatározza a kiinduló árat és az értékesítés alapfeltételeit. A csődbíró árverés útján történő értékesítést is engedélyezhet az általa meghatározott kikiáltási áron. A csődbíró végül zártkörű értékesítést is engedélyezhet az általa meghatározott áron és feltételek mellett.

A felszámolóbiztos aztán a hitelezői rangsornak megfelelően elosztja az értékesítésből származó bevételt.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetéképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetéképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

Minden az eljárást megindító határozat előtt keletkezett követelést be kell jelenteni, természetétől és jellegétől függetlenül: kereskedelmi, polgári, közigazgatási (államkincstár, szociális jóléti és társadalombiztosítási intézmények) vagy büntetőjogi (bírságok); nem biztosított vagy elsőbbségi, lejárt vagy le nem járt, biztos vagy feltételes. Csak a munkavállalók mentesülnek a követeléseik bejelentése alól.

Az eljárást megindító határozatot követően jogszerűen keletkező, az eljárás lefolytatásához kapcsolódó vagy az adós üzleti tevékenységét szolgáló termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás ellenértékére irányuló követeléseket lejárataukkor ki kell elégíteni.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

Minden hitelező, akinek követelése az eljárást megindító határozatot megelőzően keletkezett, köteles követelését bejelenteni, védintézkedési és reorganizációs eljárás esetén a bíróság által kijelölt végelszámoló, felszámolás esetén a felszámolóbiztos felé.

A bejelentés határideje az eljárást megindító határozat kihirdetésétől számított két hónap.

Az adós azonos feltételek mellett maga is bejelentheti valamely hitelezője követelését.

A bejelentés egyes olyan követelésekre is vonatkozik, amelyek az eljárást megindító határozatot követően keletkeztek, és amelyek nem minősülnek elsőbbséginek a vállalkozásnál történő felhasználásuk vagy az eljárás céljaira való felhasználásuk miatt.

A követelés bejelentésében fel kell tüntetni az esedékes és kifizetendő összegeket, az esedékesség időpontját, a fennálló elsőbbségi jog vagy biztosíték jellegét, valamint a kamat kiszámításának módját.

A követelés bejelentésének nincsenek formai követelményei. A bejelentésnek önmagában, egyértelműen tartalmaznia kell a hitelezőnek a tartozás kifizetésének igénylésére, a követelések nyilvántartásába való felvételére és az eljárásban való részvételre irányuló szándékát.

Az adós észrevételeit követően a bíróság által kijelölt végelszámoló készíti el a bejelentett követelések nyilvántartását, és tesz javaslatot a követelések elfogadására, elutasítására vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság elé terjesztésére.

E nyilvántartást megküldik a csődbírónak, és arról tájékoztatják a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelőt.

A követelésnek vagy annak összegének megtámadása esetén a csődbíró meggyőződik annak fennállásról, összegéről és természetéről a bejelentést tevő által benyújtott bizonyítékok és – adott esetben – a meghallgatott felek és a bíróság által kijelölt végelszámoló által előadottak alapján.

Azon hitelezőket, akik határidőn belül nem jelentették be követeléseiket, kizárják, és nem részesülhetnek kifizetésben vagy a követelések felosztásában a terv elfogadása vagy az adós vagyonának értékesítése esetén. Ezen hitelezők kérhetik a csődbírótól a kizárás megszüntetését. A kizárásuk megszüntetése esetén kérelmüket követően kifizetésben részesülhetnek.

Gyorsított védintézkedési és gyorsított pénzügyi védintézkedési eljárások

A gyorsított védintézkedési eljárásban az adós állítja össze az egyeztetési eljárásban részt vett hitelezők követeléseinek nyilvántartását, amelyet közzé kell tenni. A nyilvántartást az adós ellenőre vagy könyvvizsgálója hitelesíti, és az benyújtásra kerül a bíróság hivatalához. Ez a hitelezők részéről tett bejelentésnek minősül, amennyiben nem tesznek ilyen nyilatkozatot. A bíróság által kijelölt végelszámoló megküldi a hitelezőknek a nyilvántartás saját követelésükre vonatkozó kivonatát.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

Az elsőbbségi hitelező az adós elleni kollektív eljárás megindítása esetén olyan kedvezményben részesül, amely alapján adósa többi, nem biztosított hitelezőjével szemben elsőbbség illeti meg a kifizetések során.

A hitelező ilyen elsőbbségi hitelezőnek minősülhet, amennyiben

- olyan biztosítékkal rendelkezik, amely az adóstól vagy bírósági határozatból származik, vagy
- az elsőbbségi jog őt jogállásából fakadóan, törvény erejénél fogva megilleti.

Az elsőbbségi hitelezők nem mindannyian azonos jogállásúak. Amennyiben több elsőbbségi hitelező joga versenyzik egymással, őket a törvény szerinti sorrendben illeti meg kielégítés, de ez minden esetben megelőzi a többi, nem biztosított hitelezőt.

A nem biztosított hitelezők az adós elsőbbségi hitelezők kielégítését követően fennmaradó vagyonából részesülnek kifizetésben. A felosztás arányosan történik.

Az elsőbbségek rangsora

Védintézkedés és reorganizáció

Az ingatlan értékesítéséből származó bevételt a hitelezők között az alábbi sorrendben kell felosztani:

1. a munkabérre vonatkozó követelések „rendkívüli elsőbbsége”: az eljárást megindító határozatot megelőző utolsó 60 munkával töltött nap bérének kifizetése;
2. az eljárást megindító határozatot követően keletkező eljárási díjak, amelyek az eljárás megfelelő lefolytatását szolgálják: a biztosítással, a vagyon értékesítésével és a befolyt összegek hitelezők közötti megosztásával kapcsolatos költségek (leltározási és közzétételi költségek, a bíróság által kijelölt képviselők díjazása stb.);
3. az egyeztetés során nyert elsőbbséggel garantált követelések: azon hitelezők előnyben részesítése, akik az üzlet folytatása és fenntartása érdekében pénzt fektettek be, vagy termékeket vagy szolgáltatásokat nyújtottak;
4. az eljárást megindító határozatot követően elsőbbséget kapó követelések: az eljárás lefolytatására vagy az üzlet átmeneti fenntartására vonatkozó feltételek betartása következtében keletkezett követelések, vagy az üzlet fenntartása érdekében termékek vagy szolgáltatások nyújtásából fakadó követelések, vagy a felszámoló által fenntartott hatályos szerződés teljesítéséből eredő követelések, vagy a természetes személy adós mindennapi szükségleteire vonatkozó követelések;
5. a munkavállalók általános elsőbbsége által garantált követelések: az eljárást megindító határozatot megelőző hat munkával töltött hónap bérének kifizetése;
6. különös elsőbbség vagy jelzáloghitel által garantált követelések;
7. nem biztosított követelések.

Az ingatlan értékesítéséből származó bevételt a hitelezők között az alábbi sorrendben kell felosztani:

1. zálogjoggal biztosított ingóságokat terhelő különösen biztosított követelések;

2. a munkabérre vonatkozó követelések „rendkívüli elsőbbsége”: az eljárást megindító határozatot megelőző utolsó 60 munkával töltött nap bérének kifizetése;
3. az eljárást megindító határozatot követően keletkező eljárási díjak, amelyek az eljárás megfelelő lefolytatását szolgálják: a biztosítással, a vagyon értékesítésével és a befolyt összegek hitelezők közötti megosztásával kapcsolatos költségek (leltározási és közzétételi költségek, a bíróság által kijelölt képviselők díjazása stb.);
4. az egyeztetés során nyert elsőbbséggel garantált követelések: azon hitelezők előnyben részesítése, akik az üzlet folytatása és fenntartása érdekében pénzt fektettek be, vagy termékeket vagy szolgáltatásokat nyújtottak;
5. az eljárást megindító határozatot követően elsőbbséget kapó követelések: az eljárás lefolytatására vagy az üzlet átmeneti fenntartására vonatkozó feltételek betartása következtében keletkezett követelések, vagy az üzlet fenntartása érdekében termékek vagy szolgáltatások nyújtásából fakadó követelések, vagy a felszámoló által fenntartott hatályos szerződés teljesítéséből eredő követelések, vagy a természetes személy adós mindennapi szükségleteire vonatkozó követelések;
6. az államkincstár elsőbbsége;
7. zálogjoggal nem biztosított ingóságokat terhelő különösen biztosított követelések;
8. egyéb biztosítékkal biztosított ingóságokra vonatkozó követelések;
9. nem biztosított követelések.

Felszámolási eljárás

Az ingatlan értékesítéséből származó bevételt a hitelezők között az alábbi sorrendben kell felosztani:

1. a munkabérre vonatkozó követelések „rendkívüli elsőbbsége”: az eljárást megindító határozatot megelőző utolsó 60 munkával töltött nap bérének kifizetése;
2. az eljárást megindító határozatot követően keletkező eljárási díjak, amelyek az eljárás megfelelő lefolytatását szolgálják: leltározási és közzétételi költségek, a bíróság által kijelölt képviselők díjazása;
3. az egyeztetés során nyert elsőbbséggel garantált követelések: azon hitelezők előnyben részesítése, akik az üzlet folytatása és fenntartása érdekében pénzt fektettek be, vagy termékeket vagy szolgáltatásokat nyújtottak;
4. ingatlanokat terhelő különösen biztosított követelések;
5. az eljárást megindító határozatot követően elsőbbséget kapó követelések: az eljárás lefolytatására vagy az üzlet átmeneti fenntartására vonatkozó feltételek betartása következtében keletkezett követelések, vagy az üzlet fenntartása érdekében termékek vagy szolgáltatások nyújtásából fakadó követelések, vagy a felszámoló által fenntartott hatályos szerződés teljesítéséből eredő követelések, vagy a természetes személy adós mindennapi szükségleteire vonatkozó követelések;
6. nem biztosított követelések.

Az ingóságok értékesítéséből származó bevételt a hitelezők között az alábbi sorrendben kell felosztani:

1. zálogjoggal biztosított ingóságokat terhelő különösen biztosított követelések;
2. a munkabérre vonatkozó követelések „rendkívüli elsőbbsége”: az eljárást megindító határozatot megelőző utolsó 60 munkával töltött nap bérének kifizetése;
3. az eljárást megindító határozatot követően keletkező eljárási díjak, amelyek az eljárás megfelelő lefolytatását szolgálják: leltározási és közzétételi költségek, a bíróság által kijelölt képviselők díjazása;
4. az egyeztetés során nyert elsőbbséggel garantált követelések;
5. az eljárást megindító határozatot követően elsőbbséget kapó követelések: az eljárás lefolytatására vagy az üzlet átmeneti fenntartására vonatkozó feltételek betartása következtében keletkezett követelések, vagy az üzlet fenntartása érdekében termékek vagy szolgáltatások nyújtásából fakadó követelések, vagy a felszámoló által fenntartott hatályos szerződés teljesítéséből eredő követelések, vagy a természetes személy adós mindennapi szükségleteire vonatkozó követelések;
6. jelzáloggal terhelt termékek vagy záloggal terhelt gépek vagy berendezések által biztosított követelések;
7. az államkincstár elsőbbsége;
8. zálogjoggal nem biztosított ingóságokat terhelő különösen biztosított követelések;
9. más, általános, ingóságokra vonatkozó elsőbbségek (a polgári törvénykönyv [Code Civil] 2331. cikke) és a bérek általános elsőbbsége;
10. nem biztosított követelések.

14 Mik a fizetéseketelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

Védintézkedés és reorganizáció

A védintézkedési és a reorganizációs eljárást az üzlet megmentése, az üzleti tevékenység és a munkahelyek fenntartása és a tartozások tervszerű megfizetése érdekében indítják. Védintézkedési vagy reorganizációs tervet csak az alábbi feltételek teljesülése esetén lehet elfogadni.

Amennyiben az üzlet megmentésére reális lehetőség van, védintézkedési eljárás esetén az adós, reorganizációs eljárás esetén a vagyonfelügyelő, vagy hitelezői választmányok felállítása esetén egy hitelező készíti el a tervezetet. A tervezet három részből áll:

- gazdasági és pénzügyi rész, amely a működtetési lehetőségek és módszerek, a piaci viszonyok és a rendelkezésre álló pénzügyi eszközök alapján meghatározza az üzlet helyreállításának lehetőségét;
- a tartozások törlesztése általános feltételeinek és a végrehajtás biztosítása érdekében a vállalat vezetője által adandó biztosítékok meghatározása;
- szociális rész, amely a foglalkoztatás és a szociális körülmények várható kimenetelét és szintjét írja le és indokolja meg, az üzlet folytatásának függvényében. Amennyiben a tervezet lehetővé teszi a gazdasági okokból történő létszámcsökkentést, úgy felülvizsgálja a már megtett lépéseket, és meghatározza a jövőbeli intézkedéseket a veszélyeztetett munkahelyű munkavállalók újraalkalmazásának és kompenzálásának elősegítése érdekében.

A tervezet összefoglalja az annak végrehajtásáért felelős személyek összes, az üzlet helyreállítása érdekében szükséges kötelezettségvállalását.

A bíróság ezt követően dönt az adós vagy valamely hitelező által elé terjesztett tervezetről.

A védintézkedési, reorganizációs vagy értékesítési terv elfogadása bírósági döntés. Ha hitelezői választmányokat hoztak létre, a tervnek szerződési jellege is van.

A terv időtartama legfeljebb 10 év, mezőgazdasági termelők esetében 15 év.

A bíróság vagyonfelügyelőt vagy végelszámolót jelöl ki arra, hogy annak teljes időtartama alatt felügyelje a terv végrehajtást.

A terv elfogadásával lezárul a megfigyelési időszak. Az adós újból rendelkezhet a vagyona felett és újból irányíthatja vállalkozását a bíróság által a tervben meghatározott keretek között.

Az adós köteles a tervben szereplő minden rendelkezésnek eleget tenni.

Amennyiben ezt nem teszi meg, kötelezettségeinek elmulasztása vagy a védintézkedési vagy reorganizációs terv végrehajtása során a kifizetések elmaradása esetén az adós a terv hatályon kívül helyezését és az eljárás folytatását kockáztatja.

Felszámolási eljárás alakulás

A védintézkedési vagy reorganizációs határozattal megindított megfigyelési szakasz alatt vagy annak végén rendelhető el a felszámolás.

A bíróság köteles a felszámolást elrendelni, amint nyilvánvalóvá válik, hogy a vállalkozás helyreállítására nincs lehetőség, vagy amennyiben a reorganizációs eljárás során nem sikerül értékesítési tervet elfogadni.

A bírósági felszámolási eljárás vége

A bíróság lezárja a bírósági felszámolási eljárást, ha:

- már nem állnak fenn rövid lejáratú kötelezettségek, vagy
- a felszámolóbiztos elegendő összeggel rendelkezik a hitelezők kielégítéséhez, vagy
- a bírósági felszámolási műveletek folytatása lehetetlenné válik, mivel a rendelkezésre álló eszközök nem

elégéségek, vagy aránytalan lenne a vagyon felszámolásának nehézségeihez képest.

A természetes személy adós kötelezettségeinek megszűnése felszámolás esetén

Az adós nem rendelkezhet saját tulajdona felett a felszámolás elrendelésének napjától a felszámolás lezárásig. Ezt követően az adós jogai helyreállnak, és újból tehet intézkedéseket.

15 Melyek a hitelezőket a fizetéseképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

A védintézkedési vagy reorganizációs terv végrehajtásának befejezése nem teszi lehetővé a követelésüket be nem jelentett hitelezők számára, hogy az adós ellen fellépjenek.

Egyedi eljárást indítani kifejezetten csak kivételesen, kizárólag a felszámolásnak a vagyon elégtelensége miatti megszüntetése miatt lehetséges.

16 Ki viseli a fizetéseképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

Az eljárás során felmerülő költségek azt a vállalkozást terhelik, amelyik ellen a fizetéseképtelenségi eljárás folyamatban van.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

Amennyiben a bíróság reorganizációs vagy felszámolási eljárást indít, az adós kifizetései megszüntetése napjának főszabály szerint az eljárást megindító határozat napja tekintendő.

A bíróság mindazonáltal úgy dönthet, hogy a kifizetések megszüntetésének napjául a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását megelőző 18 hónap bármely napját jelöli ki.

A kifizetések megszüntetésétől a reorganizációs vagy felszámolási eljárás megindulásáig eltelt időszakot nevezzük „vizsgálati időszaknak”.

Az adós által a vizsgálati időszakban tett, bizonyos csálárdnak tűnő jognyilatkozatokat semmisnek lehet nyilvánítani.

A vizsgálati időszakban tett jognyilatkozatok megsemmisítésére irányuló keresetek tekintetében az eljárást folytató bíróságnak kizárólagos hatásköre van.

Az eljárást csak a bíróság által kijelölt vagyonfelügyelő, a bíróság által kijelölt végelszámoló, a felszámolóbiztos és az ügyészség indíthatja meg.

A hitelezők egyénileg vagy közösen is indíthatnak eljárást a bíróság által kijelölt végelszámolón keresztül az adós jogügyleteinek megsemmisítése iránt.

Az aktus mindenkivel szemben, visszamenő hatállyal semmissé válik.

A jogellenes cselekmény miatti kötelező semmisségnek tizenkét esete létezik:

- minden ingó vagyon vagy ingatlan tulajdonjogát ingyenesen átengedő aktus,
- bármely visszerthes szerződés, amelyben az adós kötelezettsége jelentősen meghaladja a másik fél kötelezettségét,
- bármely kifizetés, módszerétől függetlenül, amelyet a követelés lejárta előtt fizetnek meg,
- bármely esedékes követelés kifizetése más módon, mint készpénzben, váltóban, banki átutalással, átruházási okirattal vagy más, üzleti életben általában elfogadott módon,

- bármely összeg letétbe helyezése vagy átruházása, amelyre a vagyontárgy elzálogosítását követően, jogerős bírósági ítélet hiányában került sor,
- bármely szerződéses vagy törvényi jelzálogjog, valamint a házastársak törvényi jelzálogjoga és az adós vagyontárgyán alapított bármely zálogjog vagy biztosíték, amely korábbi tartozásokat hivatott biztosítani,
- bármely biztosítási intézkedés, kivéve, ha a zár alá vétel nyilvántartásba vétele vagy elrendelése megelőzi a kifizetések megszüntetését,
- bármely engedélyezés vagy opciólehívás a vállalkozás munkavállalói által,
- javak vagy jogok pénzügyi hagyatékba adása, kivéve, ha arra az ezzel párhuzamosan létrejött szerződéses adósság biztosítékeként került sor,
- bármely vagyongazdálkodási megállapodás módosítása, amely olyan jogokat vagy vagyontárgyakat befolyásol, amelyeket már korábban, a módosítás előtt létrejött szerződéses adósság biztosítékeként pénzügyi hagyatékba adtak,
- amennyiben az adós korlátolt felelősségű egyéni vállalkozó, bármely engedményezés vagy vagyontárgy engedményezésének változása, amely az üzleti tevékenységen kívüli bevétel körébe tartozik, és a vállalkozó másik vagyonára vonatkozó eljárás alá vont vagyon csökkenésével jár,
- közjegyzői nyilatkozat az adós által tett zár alá vételre vonatkozó kivételekről.

Ezeket az aktusokat a bíróságnak meg kell semmisítenie attól függetlenül, hogy a felek jó- vagy rosszhiszeműen jártak-e el.

A bíróság ezenfelül megsemmisítheti az ingó vagyon vagy ingatlan tulajdonjogát ingyenesen átengedő aktust és a zár alá vételre vonatkozó kivételekre vonatkozó aktust, amelyet a kifizetések megszüntetését megelőző hat hónapon belül tettek. Ezen esetekben a megsemmisítés csak lehetőség.

■ Last update: 16/06/2025

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.